

12.02.2020

Ärende/17

§ 41

Den av ledamoten Outi Alanen väckta motionen om en enhet för psykiatrisk vård med låg tröskel

HEL 2019-010080 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Outi Alasen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Outi Alanen och 28 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska inrätta en enhet för psykiatriska tjänster med låg tröskel.

Stadsstyrelsen konstaterar att det inte är ändamålsenligt att inrätta en ny enhet som motsvarar en sjukhusavdelning. Vid brådskande behov av hjälp vid livskriser kontaktar man sin egen hälsostation. I allvariga situationer söker man sig till den psykiatriska jouren vid Haartmanska sjukhuset och Malms sjukhus.

Social- och hälsovårdssektorn har som mål att öppna ett lättillgängligt serviceställe i anslutning till varje central för hälsa och välbefinnande. Samtidigt bedöms det om antalet mentalvårdare och missbrukarvårdare är tillräckligt stort. Staden har stärkt tillgången på lättillgängliga mentalvårdstjänster i och med att mentalvårdsservicestället Mieppi har öppnats i anslutning till Kvarnbäckens hälsostation. Alla helsingforsare kan kontakta servicestället vid livets krissituationer.

Social- och hälsovårdsnämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med nämndens utlåtande.

12.02.2020

Ärende/17

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Outi Alasen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 03.02.2020 § 82

HEL 2019-010080 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

03.02.2020 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Anna Vuorjoki: Palautetaan asia valmisteluun siten, että selvitetään sosiaali- ja terveystoimen työntekijöitä, asiakkaita ja järjestöjä kuullen, miten nykyinen palvelujärjestelmä pystyy vastaamaan avun tarpeeseen akuuteissa elämäntilannekriiseissä sekä onko tarvetta erityisesti elämäntilannekriisien hoitoon keskittyneelle yksikölle.

Kannattaja: Suldaan Said Ahmed

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys

12.02.2020

Ärende/17

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Anna Vuorjoen palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 13

Mikko Kiesiläinen, Otto Meri, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Ozan Yarnar

Ei-äännet: 2

Suldaan Said Ahmed, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 13 - 2.

27.01.2020 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 03.12.2019 § 292

HEL 2019-010080 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Outi Alasen ja 28 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien matalan kynnyksen psykiatrian yksikön perustamista:

"Kiireellisessä aikuisikäisten elämänkriiseihin liittyvässä avun tarpeessa otetaan yhteys omalle terveysasemalle. Hoidon tarpeen arviointi tehdään digitaalisesti tai tulemalla paikan päälle. Digitaalisia yhteydenotomahdollisuuksia ovat sähköinen yhteydenottoaavake, puhelu takaisinsoittopalvelulla ja jatkossa myös chat. HUSin Mielenterveystalo on asiakkaan käytössä hänen arvioidessaan itse tilannettaan ennen yhteydenottoa. Noin puolelle terveysasema-asiakkaista vastaanottoaika varataan jo samalle päivälle. Terveysaseman terveydenhoitaja tai lääkäri ohjaa kriisiasiakkaan hoidon tarpeen arvion jälkeen mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajan vastaanotolle, joka on yhteydessä asiakkaaseen pääsääntöisesti samana arkipäivänä yhteydenotosta. Kriisipotilaille on varattu akuuttiaikoja.

Ympäri vuorokautisesti vuoden jokaisena päivänä toimiva psykiatrian päivystys Haartmanin ja Malmin sairaaloissa auttaa päivystyksellisissä vakavissa kiiretilanteissa ja järjestää potilaalle hoidon tarvetta vastaavan jatkohoitopaikan.

Psykiatrisissa kriisitilanteissa asiakas, läheinen tai työntekijä voi ottaa arkisin suoraan yhteyttä psykiatrian poliklinikalle, josta asiakas saa avun akuutti-, arviointi- ja konsultaatiotyöryhmästä (ns. AAK-työryhmät). Kiiretilanteissa psykiatrinen arviointi ja hoito järjestetään potilaan hoidon tarpeesta riippuen 1–3 arkipäivän sisällä yhteydenotosta. Hoitoon otetaan aina mukaan potilaan läheisverkosto ja varmistetaan potilaan psykososiaalinen tuki. Tarvittaessa tehdään kotikäyntejä.

Kynnyksettömien mielenterveyspalvelujen saatavuutta on vahvistettu Myllypuron terveysaseman yhteyteen avatulla mielenterveyspalvelupisteellä (mielenterveyspalvelupiste Mieppi), jonne voi ottaa yhteyttä elämäntilannekriiseissä kaikkialta Helsingistä. Jos palvelupisteeseen tarjotut interventiot eivät ole riittäviä, hoitoa jatketaan esimerkiksi palvelusetelillä asiakkaalle tarjottavalla lyhytterapialla tai psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa. Lyhytterapiain hankintaprosessi on vielä kesken.

Sosiaali- ja terveystoimialan tavoitteena on jatkossa avata kynnyksetön palvelupiste jokaisen terveys- ja hyvinvointikeskuksen yhteyteen. Samassa yhteydessä arvioidaan myös terveysasemilla toimivien mielenterveys- ja päihdesairaanhoitajien riittävyys.

Jos kriisipotilaan oireilun ennakoitaan pitkittyvän tai muuttuvan vaikeasteiseksi, potilas hoidetaan psykiatrian poliklinikan tiivistetyssä avohoidossa, Auroran sairaalan päiväosastolla tai ympärivuorokautisella osastolla. Ympäri vuorokautinen hoito tulee kyseeseen silloin, kun muut hoitokeinot ovat riittämättömiä.

HUS Psykiatria tuottaa vuosittain päivitetyn työnjakosopimuksen mukaisesti koko Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin väestölle alueellisesti keskitetyt erityisryhmille tarkoitetut psykiatrian palvelut ja Helsingin omaa palvelutuotantoa täydentävät palvelut.

Äkillisessä elämänkriisitilanteessa on käytettävissä psykiatriset akuutti-työryhmät sekä perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelut. Jo psykiatrisessa hoidossa oleville on käytettävissä intensiivinen avokuntoutus ja päiväsairaala tiivistetyn avohoidon tarpeeseen. Akuutissa sairaalahoidon tarpeessa on käytettävissä Auroran ensihoito-osasto ja muut sairaalaosastot. Toiminnan painopiste on monipuolisten avopalvelujen lisäämisessä ja kehittämisessä. Uuden sairaalaosastoa vastaavan yksikön perustaminen ei olisi kokonaisuuden ja kustannusten kohdentamisen kannalla mielekäästä.

Koko HUS-piirin aikuisväestölle tarkoitettut alueellisesti keskitetyt erityisryhmien palvelut psykiatriassa ovat:

1. Syömishäiriöpotilaiden avohoito-, päiväosasto- ja vuodeosastopalvelut
2. Neuropsykiatrian erityispalvelut
3. Kuurojen omakieliset (viittomakieliset) konsultaatio- ja sairaanhoitopalvelut
4. Sukupuoli-identiteetin tutkimukset ja sukupuolenkorjausprosessin koordinointi
5. Oikeuspsykiatrian palvelut
6. Terveystuotohenkilökunnan avo- ja sairaalahoito
7. Yleissairaalapsykiatrian konsultaatiot (ml. kriisihoito) HYKS Helsingin sairaaloiden somaattisissa yksiköissä
8. Riippuvuuspsykiatrian erityispalvelut
9. Äidinkieleltään ruotsinkielisten potilaiden osastohoito (kun potilaan hoidossa on perusteltua kokonaisvaltainen ruotsinkielinen osastomiljö)
10. Tilapäisesti kaupungissa oleskelevien ulkomaalaisten (turistit) sairaalahoito ja turvapaikanhakijoiden tarvittava psykiatrinen erikoissairaanhoito.

Helsingin omaa palveluntuotantoa täydentävät palvelut HUS Psykiatriassa ovat:

1. Geropsykiatrian erityispalvelut
2. Vaikea-asteisesti oireilevien ja potentiaalisesti väkivaltaisten potilaiden erityispalvelut
3. Neuromodulaatiohoidon toteutus
4. Kulttuuripsykiatrian erityispalvelut.

Edellä mainittujen tehtävien lisäksi HUS Psykiatria täydentää Helsingin palveluita tarvittavin osin vaativissa työkyky- ja kuntoutusarvioissa ja varhaista vuorovaikutusta tukevassa perhepalvelutoiminnassa. Tämän lisäksi HUS vastaa varusmiespalveluksessa olevien psykiatrisesta erikoissairaanhoidosta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Matalalla kynnyksellä perustasolla toteutuva mielenterveys- ja päihdehäiriöiden varhainen tunnistaminen ja psykososiaalinen tuki ehkäisevät oireiden vaikeutumista ja kroonistumista ja ovat kustannustehokkaita interventioita. Perustason ja matalan kynnyksen avohoitopalvelujen en-

12.02.2020

Ärende/17

sisijaisuus lisäävät asiakkaan osallisuutta, vahvistavat arjessa selviytymistä ja vähentävät erityistason palvelujen tarvetta.”

19.11.2019 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi